

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

***A TOP100-as kör szerepe és súlya
Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdaságában,
2016. évben***

2017. október

A hagyományoknak megfelelően idén is összeállítottuk azoknak a társasági adó szabályai szerint adózó vállalkozásoknak a rangsorát, melyek a **nettó árbevétel**, az **átlagos állományi létszám** vagy a **hozzáadott érték** alapján **Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdasági életében a legjelentősebb szerepet játsszák**. Ebben a kiadványban a 2015. évről benyújtott bevallások adatai – illetve az eltérő üzleti éves vállalkozások esetén a legutolsó, legaktuálisabb bevallásadat – alapján rendeztük sorba a vállalkozásokat. A három mutató szerinti 100 legnagyobb közé 2016-ban 154 társaság, illetve társaság-csoport került. Azoknak az adózóknak, melyek kapcsolt vállalkozásban állnak egymással, a korábbi évekhez hasonlóan lehetőséget biztosítottunk arra, hogy kérésükre bevallás adataik összevontan szerepeljenek a ranglistákon. Ezzel a lehetőséggel **5 társaság-csoport** élt. A három ranglistán **6 eltérő üzleti éves társaság** szerepel, melyek mérlegforduló napja nem az általános december 31.-e.

A megye gazdasági elitjébe a 2016. évi adatok alapján **20 vállalkozás került be újonnan**, amelyek az előző évi ranglistákra nem kerültek, nem kerülhettek fel. A 154-ből 61 társaság mindhárom gazdasági mutató alapján a megyei élvonalba tartozik (41 %), 24 társaság (15%) két mutató alapján is részese az élmezőnynek, 69 társaság pedig vagy az elért árbevétel, vagy a foglalkoztatott létszám, vagy a megtermelt hozzáadott érték alapján van TOP-on.

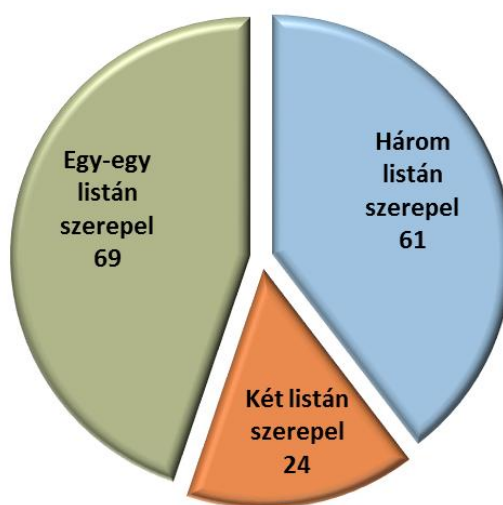
2016-ban a **száz legnagyobb nettó árbevételt elért társaság termelte ki a megyében képződött árbevétel több mint háromnegyed részét**. Az idei 100 legnagyobb cég 2,5 százalékkal több nettó árbevételt könyvelt el a tavalyi TOP100-nál. A ranglistát záró társaság is 2.540 millió forint árbevételhez jutott.

A **foglalkoztatás szempontjából legjelentősebb vállalkozások 2016-ban 44 418 főnek adtak munkát**, így a megyei székhelyű vállalkozások átlagos állományi létszámának 43,3 százaléka náluk állt alkalmazásban. Az előző évben 37 társaság, 2016-ban már 40 társaság tartozott a 250 fő feletti átlagos létszámot foglalkoztatók táborába, de a századik helyen szereplő is 99 főnek adott munkát az év során átlagosan.

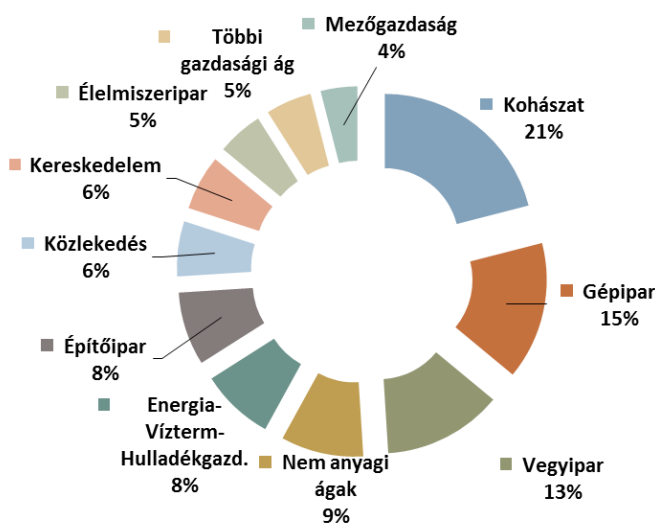
A **hozzáadott érték** mutató alapján azokat a társaságokat emeltük ki, amelyeknek **az új érték teremtő, jövedelemtermelő képessége a legjelentősebb** volt az év folyamán. Ennek a körnek a gazdasági súlyát jelzi, hogy a megyében megtermelt hozzáadott érték **74 százalékát** ezek a társaságok hozták létre, és a 100. társaság által elért hozzáadott érték is elérte a 619 millió forintot.

A továbbiakban a három gazdasági mutató közül a legösszetettebb, a **hozzáadott érték alapján a 100 legnagyobb vállalkozás gazdasági szerepét** elemezzük.

A 2016. évi TOP listákon szereplők

2016. évi hozzáadott érték TOP100 ágazati megoszlása

A **tevékenységek ágazati besorolása** alapján legnagyobb arányban a kohászat, a gépipar, és a vegyipar képviseltette magát, valamint a különféle szolgáltatásokat magába foglaló nem anyagi ágak is jelentős arányban szerepeltek a 100 legnagyobb között. Ezek együttesen a kiemelt társaságok közel hattizedét képezték.

Egyáltalán nem képviselteti magát a legnagyobbak között a nemfém ásványi termékek gyártása, a vendéglátás és az egyéb feldolgozóipar.

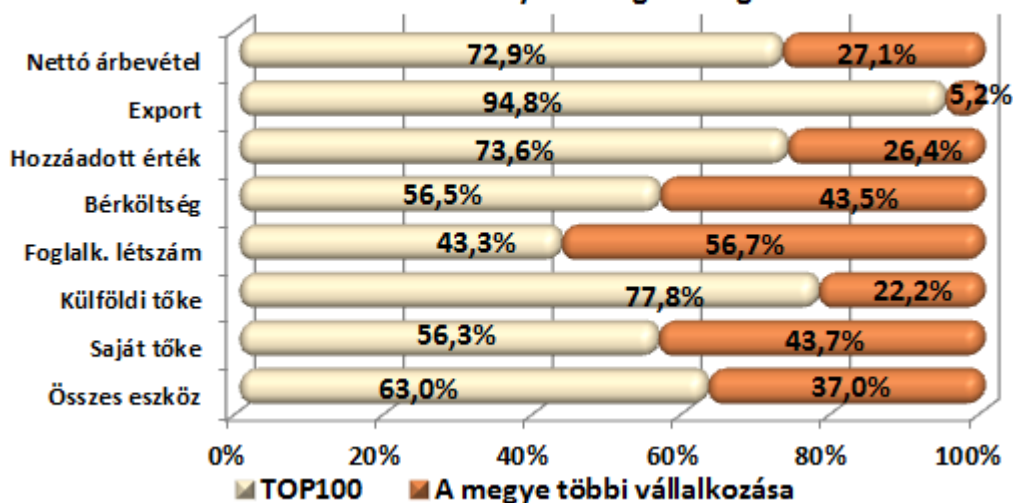
A **100 legnagyobb társaság értékesítései** során 2 554 064 millió forint nettó árbevételt ért el, mely a megyei érték 73 százalékát jelenti. Bevételeik majdnem hat tizede exportból származott. Ezzel a teljesítménnyel lefedték a megyei külpiazi értékesítés szinte teljes egészét, 95 százalékát.

A megyei átlagban 45,8 százalékos export arány országos átlagot (33,8%) meghaladó mértéke is ennek a kiemelt körnek köszönhető, hiszen a megye többi társaságánál a kiviteli arány a nettó árbevételhez viszonyítva átlagosan nem éri el az egy tizedet sem (8,7%).

Ötven milliárd forint feletti nettó árbevételt ebben az évben nyolc társaság ért el. Közülük négy társaság a gépiparba, három a vegyiparba és egy az energiaiparba tartozott.

A hozzáadott érték alapján a TOP100-at alkotó vállalkozások **többségében tőkeigényes tevékenységet végeznek**, így a társaságok 0,6 százalékát kitevő kör rendelkezik a termelési eszközök kétharmadával. A befektetett saját tőke koncentrációja eléri a 56 százalékot, a megyében működő külföldi tőke pedig még ennél is nagyobb hányada, 78 százaléka összpontosul ezeknél a vállalkozásoknál.

A TOP100 részesedése néhány fontos gazdasági mutatóból

Az általuk **foglalkoztatottak aránya** a többi termelési tényezőtől való részesedésükhöz képest relatíve alacsonyabb, mivel az itt foglalkoztatottak száma a megyei munkaerő 43 százaléka. Azonban az élőmunka hatékonysága (60,8 millió forint/fő) itt többszöröse a megye többi vállalkozása által elért egy foglalkoztatottra jutó nettó árbevétel értékénél (17,2 millió forint/fő).

Az eredményesebb élőmunka hatékonyság hozzájárul az előnyösebb bérvizonyok kialakulásához. A társasági adó hatálya alá tartozó vállalkozások által elszámolt élőmunka

Foglalkoztatás	Mértékegység	Megye összesen	TOP 100	TOP 100 részaránya
		2016. év	2016. év	2016. év
Átlagos állományi létszám	Fő	97 042	42 005	43,3%
Bérköltség	millió Ft	249 099	140 757	56,5%
Élőmunka költsége (Bér+személyi jellegű egyéb kifiz.+ bérjárulékok)	millió Ft	357 221	205 132	57,4%
Átlagbér (ezer Ft/fő)	ezer Ft/fő	2 567	3 351	
Fajlagos élőmunka költsége	ezer Ft/fő	3 681	4 884	

költség 57,4 százaléka a TOP100-nál keletkezett. Ez az arány magasabb az általuk foglalkoztatottak 43,3 százalékos részarányánál, ez által az itteni munkaerő 3 351 ezer forint/fő éves átlagbére is megyei átlag feletti és 1,7 szerese a

megye többi társas vállalkozásánál alkalmazottak 1 968 ezer forint/fő éves átlagbérenek.

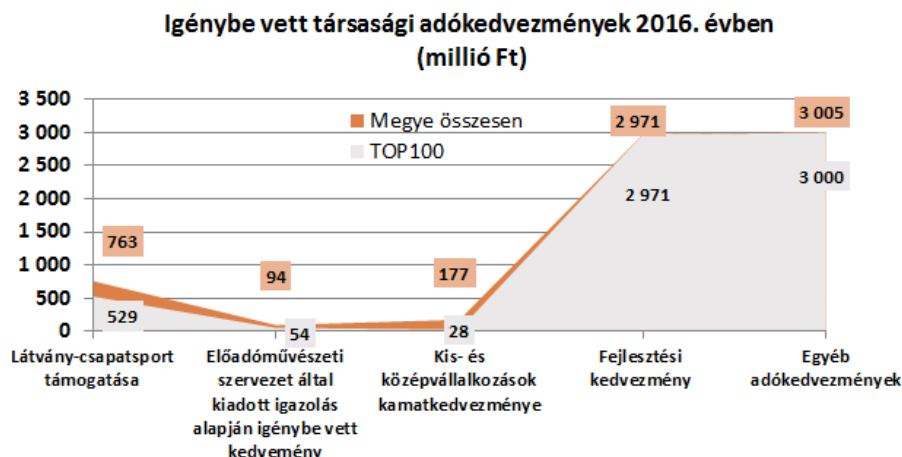
A 100 legnagyobb hozzáadott értéket előállító társaság **jövedelmezősége** jóval kedvezőbb a megye többi társaságénál. Az **üzleti eredmény** ebben a körben 15 538 millió Ft-tal (8,8 %) növekedett, mely ellensúlyozta a megye többi adózójánál bekövetkezett -591 millió Ft-os (-

Jövedelmezőség	Mértékegység	Megye összesen	TOP 100	TOP 100 részaránya
		2016. év	2016. év	2016. év
Adózás előtti eredmény	millió Ft	205 257	180 893	88,1%
Üzleti tevékenység eredmény	millió Ft	230 537	192 501	83,5%
Pénzügyi eredmény	millió Ft	-20 548	-11 564	56,3%
Szokásos vállalkozási eredmény (üzleti + pénzügyi eredmény)	millió Ft	209 989	180 937	86,2%
Rendkívüli eredmény	millió Ft	-4 732	-44	0,9%
Jövedelmezőségi szint 1: Adózás előtti eredmény/Nettó árbevétel	%	5,9%	7,1%	
Jövedelmezőségi szint 2: Szokásos váll. eredmény/Nettó árbev.	%	6,0%	7,1%	
Saját tőke arányos jövedelmezőség (Adózott eredmény /Saját tőke)	%	11,1%	17,5%	

1,5%-os) csökkenést. Ezzel a ranglistások produkáltak az üzleti tevékenység eredményének 83,5 százalékát. A **pénzügyi eredmény** alakulása évről-évre igen hullámzó. 2015-ben, hosszú idő után mind megyei összesítésben, mind a TOP100-as körben pozitívummal zárt, 2016-ban viszont mind két csoportban

újra veszteség keletkezett, mely megyei összesítésben mintegy egy negyedével, a TOP100-as körben pedig 6 százalékkal rontotta a szokásos eredményt. A nettó árbevételre vetített eredmény megyei átlaga 6 százalék körüli volt 2016-ban, akár az adózás előtti eredmény, akár a szokásos vállalkozási eredmény esetében, a TOP100-nál viszont egy százalékponttal magasabb, 7 százalékos volt. A saját tőkére vetített jövedelmezőségnél viszont nagyobb különbség adódik a tőkeerősebb TOP100-as kör javára a megye többi vállalkozásához képest.

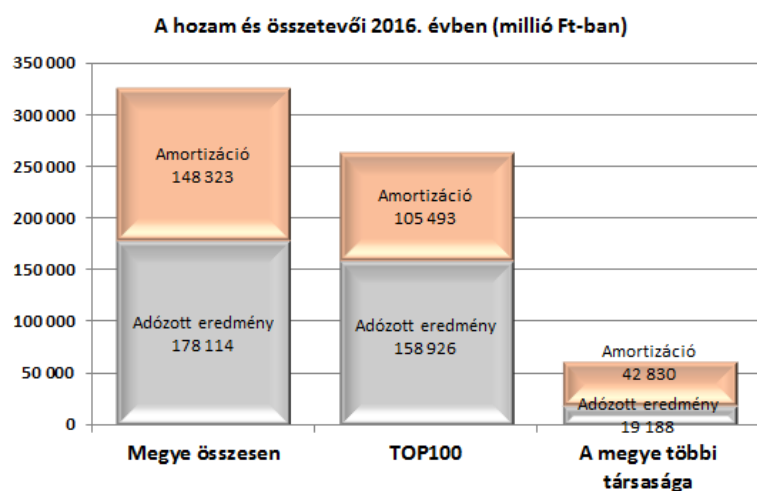
Az igénybe vett **adókedvezményeknél** vezető szerepet töltenek be a **TOP körbe** tartozó **vállalkozások**. A kiemelt adózók **egyharmada** élt az adókötelezettség csökkentési lehetőséggel, míg megyei átlagban az adózók mindössze **4,0** százaléka vett igénybe valamilyen klasszikus értelemben vett adókedvezményt.

A társasági adókedvezmények összegét tekintve – a kis- és középvállalkozások kamatkedvezményének kivételével – minden jogcímnél 50 százalék feletti a TOP100 részesedése. Teljes összege **6 582 millió** forintot tett ki, ami a megyei érték **94** százalékának felel meg.

Emellett második éve rendelkeztek a társasági adó alanyok a befizetett **társasági adó** kedvezményezett célra történő **felajánlásáról**. A **2016. évi adóelőlegre, illetve éves adóra vonatkozó felajánlások** 94 százalékáról is a TOP100-ba tartozók rendelkeztek, összesen 11 781 millió forint nagyságrendben.

A TOP100-as körben 264 419 millió Ft **hozam** képződött a vállalkozások számára, ami a megyei megtérülés 81 százalékának felel meg. A hozamot alkotó két elem egymáshoz

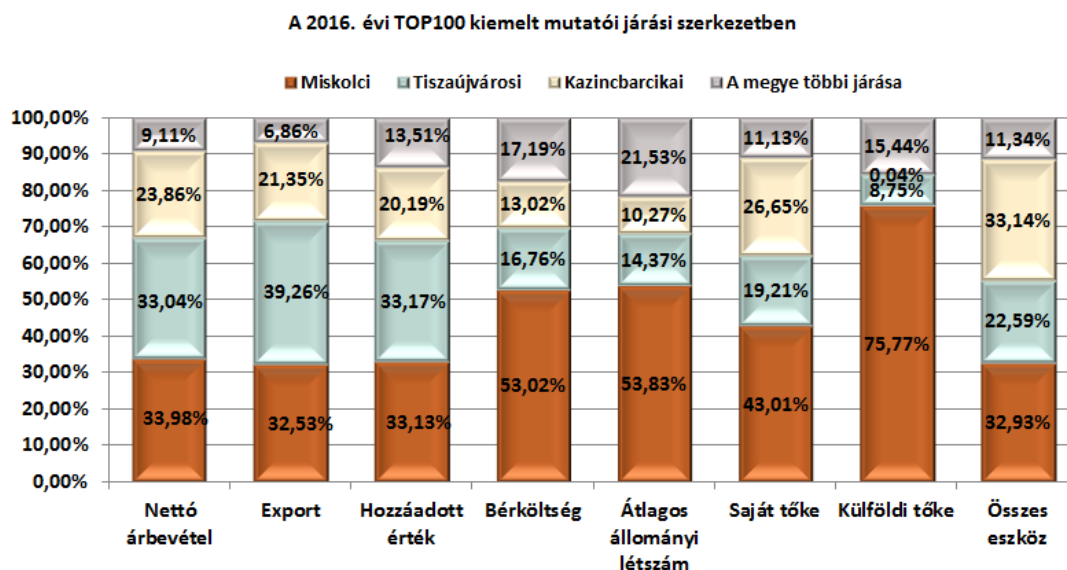
viszonyított aránya évről-évre változik, alapvetően az eredményági forrás változásának hatására. 2016-ban az adózott eredmény megyei összesítésben és a kiemelt adózóknál is elmaradt az előző évitől, így a hozamon belüli részaránya is csökkent. A kiemelt vállalkozói körben a termelés színvonalának javítására szolgáló hozamnak azonban még így is hattizede az eredményági forrásból áll

rendelkezésre és csak a kisebbik részben származik az amortizációból. A megye többi társaságánál viszont az adózott eredmény előző évhez mért számottevő csökkenése következtében az eszközök elhasználódásához kapcsolódó amortizáció szolgálhat fedezetül nagyobbik részben (mintegy 70 százalékban) a további fejlesztésekhez.

A megye kiemelt adózói 2016-ban közel 149 milliárd Ft-ot fordítottak **beruházásokra**, ezzel a megyében üzembe helyezett új termelési eszközök több mint hét tizedét ezek a társaságok aktiválták. Az ágazatok közül kiemeltet érdemel a vegyipar, gépipar és energiaipar mellett a közlekedés is, ahol 2016-ban 10 milliárd Ft feletti volt a tárgyévben aktivált beruházások értéke.

A **vállalkozások székhelye** szerint történt besorolás alapján a **miskolci, tiszaujvárosi és kazincbarcikai** járásából **együttesen 70** társaság, míg a megye további **11 járásából 30**

vállalkozás került a hozzáadott érték szerinti legrangosabbak listájára. A szikszói, a cigándi és a putnoki járásban nem működött olyan társaság, amely a hozzáadott értéke alapján az aktuális TOP listába bekerült volna.

A miskolci, tiszaujvárosi, és kazincbarcikai járásban működő **kiemelt társaságok** gazdasági teljesítménye a legmeghatározóbb. A három térségben koncentrálódik a nettó árbevétel, az export, a saját tőke és az összes eszköz 90 százaléka körüli része, a hozzáadott érték, a bérköltség és a külföldi tőke 80 százaléka fölötti hányada. A kiemelt gazdasági mérőszámok közül egyedül az átlagos állományi létszám tekintetében maradnak el kissé a 80 százalékos részesedéstől.

A 100 legnagyobb hozzáadott értéket előállító társaság **költségvetési bevételekhez való hozzájárulása** – a gazdasági teljesítményekhez hasonlóan – szintén jelentős. Az üzleti szféra adóbefizetéseinek zömét kitevő társasági adó (a grafikonon TAO), általános forgalmi adó (ÁFA) és a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adónevek – ideértve a személyi jövedelemadót (SZJA), a szociális hozzájárulási adót (SZHA), a magánszemélytől levont járulékokat (TB), az egészségügyi hozzájárulást (EHO) és a szakképzési hozzájárulást (SZHO) – 59 százalékát ez a 100 adózó teljesítette 2016-ban.

Az adónevek közül az általános forgalmi adó (ÁFA) esetében a befizetések kétharmada, míg a kiutalásoknak közel hat tizede ehhez a körhöz köthető.

A személyi jellegű kifizetésekhez kapcsolódó adók felét szintén ez a 100 társaság fizette be (a grafikonon SZJA és TB+SZHA+EHO+SZHO megnevezéssel tüntettük fel ezeket az adóneveket). Ez az arány igazodik a foglalkoztatásban betöltött szerepükhöz, sőt annál valamivel magasabb, mivel ezeknél a társaságoknál jellemzően magasabbak az átlagbérek és az egyéb juttatások (cafetéria, osztalék) is megyei átlag felettiek.

A társaságok gazdasági eredményéhez kapcsolódó társasági adó befizetésnek is jelentős hányada, több mint 72 százaléka köthető ehhez csoporthoz.

